

**MUSEUM ALS SOZIALES
GEDÄCHTNIS? BEITRÄGE ZU
MUSEUMSWISSENSCHAFT UND
MUSEUMSPÄDAGOGIK.**

**Pripremio Gottfried Fliedl. –
Klagenfurt, Klagenfurter
Beiträge zur
bildungswissenschaftlichen
Forschung, 1988. n. 19**

(Muzej kao društveni spomenik)

Mira Heim

Muzejski dokumentacioni centar
Zagreb

Klagenfurtski časopis za unapređenje obrazovanja u svojih 19 brojeva donosi niz aktualnih tema uglavnom posvećenih mnogim područjima društvenog djelovanja. Devetnaesti broj govori o društvenom tretiranju muzeja, ustvari, u nizu članaka kritički se tretira muzejska djelatnost i muzejska pedagogija.

Autori članaka daju svoj doprinos razmatranju aktualnih općih muzeoloških i pedagoških pitanja, a ujedno objašnjavaju situaciju u austrijskim muzejima. Raspravama o suštini muzeja i izložaba prikazani su optimistički zagovarači proširenja kvantitativnog i kvalitativnog muzejskog rada, s jedne strane (s obzirom na spektakularnost osnivanja i gradnju muzeja), a stavovima da muzeji postanu »mjesto za obrazovanje«, prikazani su oni drugi. Obje pozicije koje obrazlažu različita gledišta i interese postupno se u nekim zaključcima gotovo sjedinjuju.

»Kulturni političari«, osnivači muzeja, urbanisti i arhitekti, privatni sponzori i sakupljači na jednoj strani, historičari, sociolozi, muzejski pedagozi, učitelji i odgajatelji na drugoj strani, monumentalne zgrade, spektakularni arhitektonski projekti ovdje, nasuprot skepsi od »instrumentalizacije muzeja« (turizam, »Corporate identity« od koncerna i svih onih koji teže priskrbljivanju političke legitimnosti) tamo, velikodušno povjerenje u »masmedij izložbe« i pretjerivanje u masovnim posjetima neposredan je i nesvjestan kontrast težnjama odgoju u muzeju i uspostavljanju njegove odgojne funkcije uopće. Svi prilozi u svesku odnose se na takvu situaciju u austrijskim muzejima, pa i u svjetskim razmjerima.

Gottfried Korff kritički se osvrće na »popularne izložbe«, zauzimajući određen stav prema izložbama kao »masmediju« preko kojeg se djeluje na

posjetioce. Heiner Treinen oblažlaže unapređenje odgojno-pedagoškog rada muzeja po kojem bi muzej trebao postati mjesto obrazovanja i učenja svojih posjetilaca.

Prihvat i zadržavanje posjetilaca u muzeju središnji je dio izlaganja Gerharda Majce, gdje se njegova empirijska iskustva zasnivaju u prvom redu na velikim izložbama Austrije. Specijalno umjetničko posredovanje prema posjetiocima obrađuje Burghart Schmit. On kaže da samo jednostrano didaktičko usmjerenje muzeja odbija posjetioce.

U kriznim situacijama, kada državni doprinosi za kulturne institucije slabe, u kulturnoj domeni pojavljuju se privatni sponzori, ali ne više kao prije u svojstvu patriotskih sakupljača ili mecena, o čemu govori Dieter Kramer, već sponzori postaju tvrtke i koncerni. On govori o različitim mogućnostima koje se očituju od slučaja do slučaja, ali iz čega slijedi postupno privatiziranje kulture uopće.

Vrlo odlučno osvrće se na stanje austrijskih saveznih muzeja i na druge aktualne teme Georg Hanreich, osvjetljava strukturu državnog unapređenja muzeja tako što ističe administrativno upravljanje muzejima kao jedno zaostalo nasljeđe prošlosti.

U kratkim crtama Gottfried Fliedl prikazuje povijest »politike nasljeđa« na primjeru muzejske djelatnosti Austrije. Iznoseći osnovna obilježja unutar uzajamnih odnosa javnosti i institucija. Udo B. Wiesinger predočava nove stavove s obzirom na tzv. produženje historije od sadašnjosti, pri čemu se otvara mogućnost pristupu dosada još neobuhvaćenih tema suvremene povijesti, umjetnosti, prirode s muzeološkog gledišta. Primjere tih teza nalazi u zemaljskoj izložbi Muzej i svijet rada – a spektakularni primjer u tradiciji muzejske djelatnosti, a kao značajan doprinos sveopćoj kulturi.

Da u ovom svesku pitanje muzejske pedagogije nalazi svoje mjesto potpuno je shvatljivo. Lore Klein-Wisenberg postavlja pitanje mogućnosti učenja u muzeju, a pri tome razmišlja o ponešto tegobnoj situaciji u Austriji. Isto tako i Heiderose Hildebrand u svom članku izvještava o značenju animatorskog rada te o »institucionalnoj pedagogiji« (pedagoška služba saveznih muzeja).

Dietmar Larcher, odgajatelj na Visokoj školi za obrazovanje pri Univerzitetu u Klagenfurtu, postavlja pitanje populariziranja pedagogije u muzejima. ■

Primljeno: 31. 10. 1988.